

Södertälje kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn i Järna grundskola
belägen i Södertälje kommun

Tillsyn i Järna grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Södertälje kommun under vintern 2015. Järna grundskola besöktes av Skolinspektionen den 24 - 26 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven läsåret 2013/2014 varierade andelen elever som nådde kravnivån i ämnet matematik i de olika delproven mellan 77 och 96 procent. Inte i något delprov nådde samtliga elever kravnivån. Inte heller i något av delproven i ämnet svenska nådde samtliga elever kravnivån. Andelen elever som nådde kravnivån varierade mellan 78 och 95 procent. Resultaten från ämnesprovet i svenska som andraspråk baseras på färre än tio elever och därför redovisar SIRIS inga resultat från detta prov.

Av skolans egen sammanställning av kunskapsresultaten för årskurs 3 våren 2014 framgår att 86 procent av eleverna uppnådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i ämnena matematik och svenska. I ämnet svenska som andraspråk var motsvarande andel 100 procent och i de naturorienterade respektive samhällsorienterade ämnena var andelen näst intill 100 procent. Jämfört med året innan har andelen elever som nått de kunskapskrav som minst ska uppnås ökat något i samtliga ämnen. I ämnet svenska som andraspråk finns emellertid inget jämförelsetal från året innan.

Årskurs 6

Av Skolverkets nationella statistik framgår att eleverna i Järna grundskola har en lägre genomsnittlig betygspoäng jämfört med riket i samtliga ämnen utom i de tre ämnena biologi, historia samt religionskunskap.

När det gäller relationen mellan betyg från de nationella ämnesproven och terminsbetyg i årskurs 6 vårterminen 2014 framgår det av Skolverkets nationella statistik att 32 procent av eleverna fick ett högre terminsbetyg i ämnet matematik jämfört med provbetyget. Motsvarande andel för riket var 18 procent. För ämnet svenska var motsvarande jämförelse 24 procent för skolan och 15 procent för riket.

Enligt skolans egen sammanställning uppnådde inte samtliga elever vårterminen 2014 de kunskapskrav som minst ska uppnås i ämnena engelska, idrott och hälsa, matematik, geografi samt samhällskunskap. Lägst andel godkända betyg sattes i ämnet engelska.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets nationella statistik var det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i årskurs 9 i Järna grundskola 233 poäng läsåret 2013/2014, jämfört med 215 poäng för riket som helhet. Meritvärdet i skolan har under de senaste fem åren stigit. Skillnaden mellan flickornas och pojkarnas meritvärde våren 2014 var 37 poäng till flickornas fördel. Denna skillnad har varierat mellan 11 och 38 poäng under de senaste fem åren, dock alltid till flickornas fördel. Vårterminen 2010 var skillnaden lägst (11 poäng) och störst var skillnaden vårterminen 2012 då pojkarna hade ett meritvärde som låg 38 poäng lägre jämfört med flickorna.

Andelen elever som uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen läsåret 2013/14 var 86 procent och föregående läsår var andelen 88 procent. Motsvarande andel för riket har under bägge dessa år legat på 77 procent.

Den genomsnittliga betygspoängen i de olika ämnena läsåret 2013/2014 varierade mellan 11,6 och 16,4 poäng. Den största avvikelser i förhållande till genomsnittet i riket ser vi i ämnet tyska. I detta ämne var skolans genomsnittliga betygspoäng 2,1 poäng lägre jämfört med genomsnittet för riket.

Andelen elever som läsåret 2013/2014 var behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program respektive yrkesprogram var 92,8 procent. Detta är en högre andel jämfört med riket.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2015-09-01
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-09-01
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Anmärkning	2015-09-01

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att Järna grundskola ger eleverna förutsättningar att nå långt i sin kunskapsutveckling. Den genomsnittliga betygspoängen i årskurs 9 ligger i flertalet av ämnena över genomsnittet för riket. Det genomsnittliga meritvärdet våren 2014 ligger 18 poäng över genomsnittet för riket men, det finns en stor skillnad mellan pojkarnas och flickornas meritvärde. Detta behöver skolan på ett tydligare sätt uppmärksamma, analysera och utveckla. Skolan behöver också analysera om det finns ett samband mellan pojkarnas lägre meritvärde och det faktum att det i vissa klasser råder en bristande studiero. Lärarna följer upp resultaten av sin undervisning i respektive arbetslag men skolan behöver förbättra analyserna så att rektorn vet att utvecklingsåtgärderna är de rätta utifrån den uppföljning som görs. Rektorn behöver säkerställa att det blir en god studiero i samtliga klasser och se över tjänstefördelningen så att eleverna får sin undervisning av lärare som är behöriga i de ämnen som de undervisar i. För de elever som går i de senare skolåren bedriver skolan ett omfattande studie- och

Beslut

2015-04-24

5 (18)

Dnr 43 - 2014:8523

yrkesvägledande arbete men rektorn måste säkerställa att det även bedrivs ett sådant arbete för elever i de tidigare skolåren.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Södertälje kommun att **senast den 1 september 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Åtgärd

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Utforma utbildningen så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Tillsynen har visat att alla lektioner i Järna grundskola inte präglas av god studiero. I intervjuer med elever i årskurs 5 framkommer att det finns lektioner där det är dålig studiero. "Ibland lägger sig några elever på golvet. Läraren

säger till men sedan fortsätter eleverna ganska snart", säger en elev. Under intervjun framkommer att arbetsron har blivit bättre jämfört med i höstas. I intervju med elever i årskurs 8 och 9 tycker de flesta av de intervjuade eleverna att studieron inte är ok. Eleverna nämner några ämnen där studieron är speciellt dålig. "Lärarna vågar inte säga ifrån. Lärarna säger till och då blir det tyst en stund men sedan blir det återigen stökigt", säger en elev. Det framkommer också att elever som läraren uppmanar lämna klassrummet, ofta vägrar åtlyda den uppmaningen. "De som blir störda får lov att hitta en lugnare plats, typ grupprum", säger en annan elev.

I Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 finns ett påstående "Jag har studiero på lektionerna". I svaren säger var femte elev att det stämmer ganska dåligt. I enkäten som besvarats av eleverna i årskurs 9, finns också detta påstående och där svarar drygt var tredje elev att det stämmer ganska dåligt. På påståendet "På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet" håller fyra av tio elever i årskurs 5 med. Av eleverna i årskurs 9 håller sju av tio elever med om samma påstående.

I intervju med lärare från årskurs 6-9 säger någon att den bristande studieron "är ett fokusområde" och en annan lärare säger att "detta behöver vi jobba med". Flera lärare nämner att "vi har satt gemensamma ramar för hur en lektion ska påbörjas, utföras och avslutas" för att få en samstämmighet mellan lektionerna och för att förbättra studieron. Någon lärare säger också att de under vissa lektioner är två lärare för att förbättra studieron. Ytterligare en annan lärare menar att de försöker prata om studieron under arbetslagsmötena men "man kan trampa någon på foten om man tar upp det". Flera lärare nämner att skolledningen agerar om det är dålig arbetsro i någon klass.

Rektorn uppger att det mestadels är en god studiero i skolan men han känner till att det finns lektioner med sämre studiero. Skolledningen har haft samtal med vissa lärare och dessa har erbjudits handledning i ledarskap och under vissa lektioner har skolledningen satt in stödlärare för att lärare ska ges möjlighet att få feedback från en annan pedagog.

Sammanfattningsvis framkommer av utredningen att rektorn har vidtagit åtgärder för att förbättra studieron i grupper där studieron inte är tillräckligt god. Trots det framkommer under intervju med elever och lärare att det fortfarande finns lektioner där studieron inte är acceptabel. Denna uppfattning stärks av svaren från Skolinspektionens enkäter till elever i årskurs 5 och 9. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att rektorn och lärarna behöver vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att alla elever erbjuds en god studiero.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Järna grundskola inte uppfyller de krav som följer av föreskrifterna som gäller för verksamheten, föreläggs Södertälje kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brister

Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen samt 33 § införeläggandelagen).
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Lärarna ska ha legitimation och vara behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav.

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten ska även tillgodose de yngre elevernas behov av vägledning inför deras val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Motivering till bedömning av brist

Lärarbehörighet

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämja med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställdts före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Lärare som inte uppfyller kraven enligt skollagen får undantagsvis bedriva undervisning. Det gäller bland annat om det inte finns personer som uppfyller kraven inom huvudmannens organisation eller om det finns särskilda skäl med hänsyn till eleverna.

I Järna grundskola finns lärare som undervisar i ämnen som de inte har legitimation för. I de tidigare skolåren tillämpar skolan ett klassläraresystem vilket innebär att samma lärare undervisar i flertalet ämnen. Av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att det finns drygt tio lärare som i skolår 1-5 undervisar i ämnen som de inte har legitimation för. Detta gäller ämnena musik, bild, engelska, matematik, svenska, SO-ämnen samt NO-ämnen. I de senare skolåren, årskurs 6 – 9, finns legitimerade lärare som undervisar i ämnena geografi, religion, samhällskunskap, engelska, teknik, fysik, biologi samt kemi trots att de inte är legitimerade för att undervisa i dessa ämnen. Rektorn uppger att tjänstefördelningen i de tidigare skolåren utgår ifrån ett klassläraresystem men att lärarna inom arbetslaget samplanerar för att kompensera att vissa lärare undervisar i ämnen där de inte har legitimation. I de praktiskt estetiska ämnena är det enligt rektorn svårt att hitta behöriga lärare. Vid kommande tjänstefördelning uppger rektorn att han kommer att sträva efter att fler lärare endast undervisar i ämnen som de är legitimerade för.

Vidare framkommer under tillsynen att undervisningen i skolans särskilda undervisningsgrupp till största delen genomförs av två resursassistenter som inte är lärarutbildade. I ämnet idrott och hälsa samt i de naturorienterande ämnena får eleverna undervisning av behörig ämneslärare. Enligt rektorn är en speciallärare ansvarig för undervisningen i den särskilda undervisningsgruppen och denne tjänstgör dagligen i den särskilda undervisningsgruppen. Detta styrks inte av de elever som intervjuats.

Studie- och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Av läroplanen för grundskolan framgår att skolans mål ska vara att varje elev kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden. Av läroplanen framgår också att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund. Läraren ska bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Av Skolverkets allmänna råd om arbete med studie- och yrkesvägledning (SKOLFS 2013:180) framgår att lärare i sin undervisning bör ge eleverna möjlighet att utveckla en förståelse för hur kunskaper i ämnet kan ha betydelse i arbetslivet och på så sätt utgöra ett underlag för deras framtida studie- och yrkesval.

Tillsynen har visat att Järna grundskola brister i arbetet med studie- och yrkesvägledning för eleverna i de tidigare skolåren. I intervjun med elever från årskurs 5 säger en elev att "vi kommer att få träffa en studie- och yrkesvägledare nästa år när vi ska välja moderna språk". Några elever säger att de i undervisningen har pratat om olika yrken och hur mycket man tjänar inom olika yrken. Men de säger också att det var en tillfällighet att de kom in på olika yrken i undervisningen. Lärare från de tidigare skolåren uppger att det inte finns någon systematisk undervisning när det gäller studie- och yrkesvägledning för deras elever. Lärarna uppger vidare att skolans studie- och yrkesvägledare inte är aktiv gentemot elever i de tidigare skolåren. I intervju med lärare för årskurs 7-9 framkommer att skolans studie- och yrkesvägledare hjälper eleverna i årskurs 8 och 9 att hitta praktikplatser på någon arbetsplats. Vidare kommer elever från olika gymnasieutbildningar till skolan och presenterar de program som dessa har valt. Enligt lärarna är skolans studie- och yrkesvägledare mycket aktiv i dessa frågor när det gäller eleverna i årskurs 8 och 9. Rektorn instämmer i att skolan inte har säkerställt att även de yngre eleverna erbjuds studie- och yrkesvägledning men lyfter samtidigt fram att det i kommunen pågår ett arbete med att ta fram en plan som syftar till att tillgodose alla elevers behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

I intervju med elevhälsoteamet bekräftar skolans studie- och yrkesvägledare att han fokuserar på att arbeta med eleverna i de senare skolåren.

Mot bakgrund av utredningen bedömer Skolinspektionen att skolan behöver säkerställa att samtliga elever får undervisning av lärare som är behöriga i de ämnen som de undervisar i. Vidare behöver skolan säkerställa att samtliga elevers behov av vägledning inför vidare utbildning och yrkesval tillgodoses.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Järna grundskola inte uppfyller de krav som följer av föreskrifterna som gäller för verksamheten, föreläggs Södertälje kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Södertälje kommun en anmärkning. Södertälje kommun ska senast **den 1 september 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Södertälje kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektor om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar).

Åtgärd

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder samt dokumentera detta arbete.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid den samma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Järna grundskola uppvisar brister i analysen av de uppföljningar som skolan sammanställer. I skolans dokumenterade systematiska kvalitetsarbete för läsåret 2014/2015 som Skolinspektionen tagit del av finns ett omfattande material med sammanställningar som beskriver måluppfyllelse av olika slag. Det finns också uppföljningar av läroplanens övergripande mål i form av löpande text. Även förskoleklassen och verksamheten i fritidshemmet omfattas av uppföljningen. Dokumentationen omfattar också ett antal förbättringsområden, exempelvis i ämnena matematik och svenska.

I Skolverkets allmänna råd "Systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet". (SKOLFS 2012:98) anges att rektorn tillsammans med personalen och utifrån uppföljningarna bör analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Vidare bör rektorn utifrån analysen identifiera utvecklingsområden tillsammans med personalen. I intervjuer med lärare framgår att lärare på arbetslagsnivå resonerar i termer av måluppfyllelse och att personalen är delaktig i det systematiska kvalitetsarbetet. Av dokumentationen kring skolans utvecklingsområden/förbättringsområden framgår dock inte tydligt vilken analys som ligger till grund för framtagandet av de olika utvecklingsområdena. I intervju med rektorn säger denne att "vi är bra på att säga vad vi gör men vi har varit dåliga på att dokumentera våra analyser". När det gäller skillnaden mellan pojkars och flickors meritvärde säger rektorn att skolan inte i tillräcklig utsträckning har uppmärksammat denna skillnad.

Sammanfattningsvis framkommer av utredningen att Järna grundskola följer upp resultaten, dokumenterar dessa och formulerar ett antal förbättringsområden. Skolinspektionen bedömer dock att det saknas en tydlig analys av vad som orsakat/genererat resultaten.

Motivering till anmärkning som ingripande

Järna grundskola uppvisar brister i arbetet med att analysera de uppföljningar som skolan gör. Skolinspektionen bedömer dock att skolan i övriga delar uppfyller förordningarnas krav när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet och därför tilldelas Södertälje kommun en anmärkning.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tillsåtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på

nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Beslut

2015-04-24
15 (18)

Dnr 43 - 2014:8523

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Lennart Andersson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Järna grundskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Beslut

2015-04-24
17 (18)

Dnr 43 - 2014:8523

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Järna grundskola

Järna grundskola är en kommunal skolenhet som består av tre olika skolor. Ådalskolan omfattar förskoleklass till och med årskurs 5 och Eneskolan årskurs 6 till och med 9. Dessa två skolor ligger i omedelbar anslutning till varandra och har samma skolgård och matsal. Här finns också ett fritidshem. Tavestaskolan ligger någon kilometer ifrån de andra två skolorna och omfattar förskoleklass till och med årskurs 5 samt fritidshem. Alla tre skolorna ligger i tätorten Järna, cirka 15 kilometer söder om Södertälje. Vid tiden för tillsynen finns 73 barn i förskoleklass och i årskurs 1-9 går cirka 820 elever. I fritidshemmen är drygt 250 elever inskrivna. Undervisningen sker i åldershomogena klasser och skolan tillämpar ett klassläraresystem i de tidigare skolåren, vilket innebär att det är en lärare som ansvar för merparten av undervisningen i klassen. I skolan finns en särskild undervisningsgrupp som vänder sig till elever i årskurs 7-9. Verksamheten leds av en rektor som till sitt stöd har två biträdande rektorer. Rektor följer kontinuerligt upp beslut som de två biträdande rektorerna fattar på delegation. På skolan finns en ledningsgrupp som består av skolledning samt skolans arbetslagsledare.

Fritidshemmets verksamhet beskrivs i ett separat beslut avseende huvudmannens ansvarstagande för fritidshemsverksamheten i kommunen (dnr 43-2014:8527).